

Provozně bezpečnostní řád a laboratorní řád

Provozně bezpečnostní řád (PBŘ) a laboratorní řád (LŘ) stanoví závazná pravidla pro práci a chování osob v laboratořích Ústavu mechaniky a materiálů K618.

Laboratoř je pracoviště se zvýšenou možností úrazu. Proto je bezpodmínečně nutné dodržovat provozně bezpečnostní řád laboratoře a řídit se pokyny určené osoby odborného dozoru.

Jejich dodržování je závazné pro všechny osoby, které se v těchto prostorách z jakéhokoliv důvodu zdržují. Provozně bezpečnostní řád a laboratorní řád musí být v laboratořích vyvěšeny na dobře viditelném místě.

PROVOZNĚ BEZPEČNOSTNÍ ŘÁD (PBŘ)

1. Do laboratoří jsou studenti a další osoby oprávněni vstoupit a pobývat v nich jen se souhlasem a za přítomnosti pracovníka konajícího odborný dozor. Studentům je zakázáno vstupovat do prostor, které jsou označeny bezpečnostní tabulkou „Vstup zakázán“.
2. V laboratoři je povoleno požívat jídlo a pití pouze v k tomu určených prostorách. Není dovoleno přinášet žádné předměty, které nesouvisí s oprávněnou činností v těchto prostorách.
3. V laboratoři je přísný zákaz požívání alkoholických nápojů a užívání omamných a jiných psychotropních látek. Do laboratoře nebude umožněn vstup osobám, které vykazují známky požití alkoholu nebo jiné návykové látky a u kterých bude měřením jejich výskyt prokázán. Pracovník konající odborný dozor v laboratoři může provést měření (test) na výskyt alkoholu nebo jiných omamných látek. Student je povinen podrobit se na pokyn pracovníka konajícího odborný dozor zkoušce na přítomnost alkoholu nebo jiných omamných látek v krvi. Pokud student odmítne vyšetření, pohlíží se na něj, jako by byl pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky a musí prostory laboratoří neprodleně opustit.
4. V prostorách laboratoře platí přísný zákaz kouření a svévolné manipulace s otevřeným ohněm.
5. Charakteru práce v laboratoři musí odpovídat oděv a úprava zevnějšku studentů a dalších osob oprávněných pobývat v laboratoři.
6. V laboratořích se studenti chovají tak, aby jejich vinou nedošlo k úrazu nebo poškození majetku. Každý úraz musí být neprodleně hlášen pracovníkovi konajícímu odborný dozor v laboratoři.
7. Studenti jsou povinni v případě nebezpečí neprodleně informovat pracovníka konajícího odborný dozor v laboratoři
8. V laboratoři studenti nesmí svévolně manipulovat s rozvodným elektrickým zařízením, zkušebními a měřicími přístroji a vybavením, která neslouží pro aktuální měření nebo přípravu vzorků.
9. Laboratorní zařízení (včetně zdrojů) smí uvádět do provozu pouze pracovník konajícího odborný dozor, případně student na jeho výslovný pokyn.
10. Vynášení vnitřního vybavení, měřících přístrojů, měřidel a zkušebních vzorků z laboratoře je zakázáno.

11. Přemísťování vnitřního vybavení, zkušebních a měřicích přístrojů je povoleno jen ve výjimečných případech a vždy se souhlasem pracovníka konajícího odborný dozor v laboratoři.
12. Při práci v laboratořích studenti dodržují pokyny pracovníka konajícího odborný dozor a musí dodržovat všechny zásady bezpečnosti práce.
13. Každou závadu na zařízeních musí studenti neprodleně oznámit pracovníkovi konajícímu odborný dozor v laboratoři.
14. Je zakázáno provádět měření na poškozeném měřicím zařízení nebo měření s poškozeným měřicím přístrojem.
15. Student není oprávněn opravovat jakékoliv zařízení laboratoře.
16. Před připojením vlastních zařízení (nabíječka, atd.) do elektrické sítě je třeba zkontrolovat vzhled zařízení a přírodní šňůry.
17. Studentům je zakázáno používat vlastní pohyblivé příklady (tzv. prodlužovačky).
18. Při práci s tepelnými spotřebiči jsou studenti povinni pracovat tak, aby jejich vinou nedošlo k požáru.
19. Způsobí-li student škodu na vybavení úmyslně nebo v důsledku neukázněného chování nebo nedbalosti, musí vzniklou škodu nahradit.
20. Po ukončení laboratorní práce studenti ošetří a uklidí měřicí přístroje, měřidla a zkušební vzorky a ostatní pomůcky podle pokynů vyučujícího.
21. Studenti nesmí bez svolení vyučujícího opouštět laboratoř.
22. Každý student musí dodržovat zásady stanovené požárně bezpečnostním řádem školy.
23. Tento provozně bezpečnostní řád jsou studenti povinni znát a dodržovat.

LABORATORNÍ ŘÁD (LŘ)

1. V úvodní vyučovací hodině musí být studenti prokazatelně seznámeni s provozně bezpečnostním řádem laboratoře, laboratorním řádem, zásadami elektrické bezpečnosti (včetně zásad první pomoci při zasažení elektrickým proudem) a zásadami požární bezpečnosti (včetně umístění hasicího přístroje v laboratoři a způsobu jeho použití).
2. Studenti musí být rovněž seznámeni se zásadami správného zacházení s mechanickým nářadím, stroji a zařízeními používanými pro přípravu vzorků, měřidly, měřicími a experimentálními přístroji a zkušebními vzorky.
3. Každý student musí předpisy a zásady uvedené v předchozím odstavci znát a dodržovat je.
4. Na začátku praktika jsou studenti rozděleni do pracovních skupin tak, aby každému z nich byly vytvořeny dobré a bezpečné pracovní podmínky. Ke každé pracovní skupině je stanoven pracovník vykonávající odborný dozor nad průběhem měření. Studenti musí dbát pokynů tohoto pracovníka.
5. Každé pracovní skupině je pracovníkem konajícím odborný dozor v laboratoři přiděleno pracoviště. Studenti jsou povinni zdržovat se na přiděleném pracovišti a udržovat na něm pořádek a čistotu. Nesmějí svévolně přecházet k jiným úkolům, dotýkat se nebo manipulovat s laboratorními přístroji, které nepatří k přidělené úloze, nebo k jejichž použití jim nebyla poskytnuta instruktáž.
6. Studenti pracují samostatně pod dozorem pracovníka konajícího odborný dozor v laboratoři, dbají na bezpečnostní předpisy a pokyny, postupují podle provedené

instruktáže bezpečného zacházení se zařízením a používají osobní ochranné pracovní prostředky (OOPP), pokud jim byly přiděleny.

7. V průběhu samotného měření se žádný z účastníků nezabývá činností, která nesouvisí s měřením, tzn. nastavováním a zapojováním přístrojů ani s obsluhou ovládacích prvků.
8. Studenti jsou povinni používat ochranné pomůcky.
9. Studenti jsou povinni manipulovat s přístroji a chránit je před poškozením v souladu s návodem na použití nebo s instruktáží vyučujícího.
10. Obsluhu ovládacích prvků přístroje provádí vždy pouze jeden student.

Při práci s elektrickým proudem je nutno dodržovat následující zásady:

1. V laboratoři mohou pracovat a pohybovat se jen osoby k tomu oprávněné a s požadovanou kvalifikací podle vyhlášky č. 50/1978 Sb., § 3 a násl. o odborné způsobilosti v elektrotechnice ve znění pozdějších předpisů.
2. Je zakázáno obsluhovat zařízení nebo na nich pracovat osobám, které pro uvedenou činnost nemají předepsanou kvalifikaci určenou zákoníkem práce a případně vyhláškou č. 50/1978 Sb. a nebyly poučeny o zásadách bezpečnosti práce, nebyly seznámeny s případnými riziky, používáním OOPP a neabsolvovaly úvodní instruktáž práce se stroji a zařízeními.
3. Zapojování případných elektrospotřebičů se provádí zásadně ve vypnutém stavu, tj. bez napětí.
4. Všichni studenti dodržují přísný zákaz dotýkání se živých částí, a to i ve vypnutém stavu.
5. Každý student musí být seznámen s existencí a umístěním tlačítka k vypnutí pracoviště.
6. Každý student je povinen znát zásady první pomoci při úrazu elektrickým proudem a záchranný postup:
  - a. vyprostit postiženého z dosahu proudu,
  - b. ihned zavést základní neodkladnou resuscitaci,
  - c. přivolat lékaře,
  - d. uvědomit příslušného vedoucího.

Příloha č. 1 - Zásady bezpečné manipulace se vzorky biologické povahy

Příloha č. 2 - Zásady pro poskytování OOPP v laboratořích Ústavu materiálů a mechaniky K618

V Praze 09/2015

prof. Ing. Ondřej **JIROUŠEK**, Ph.D.
vedoucí Ústavu mechaniky a materiálů